

ШМАТКОВ ДАНІЇЛ ІГОРОВИЧ

кандидат наук, доцент, старший науковий співробітник Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку Національної академії правових наук України
ORCID 0000-0003-2952-4070

КОЛОМІЙЦЕВ СЕРГІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем інформаційних технологій та протидії злочинності у кіберпросторі Харківського національного університету внутрішніх справ
ORCID 0009-0006-7070-9471

УДК 347.7

DOI 10.37772/2518-1718-2024-2(46)-29

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЇ З ВІДКРИТИХ ДЖЕРЕЛ ТА ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Мета статті полягає в описі та систематизації основних правових ризиків пов'язаних з інтелектуальною власністю під час використання інформації з відкритих джерел.

Для досягнення мети статті далі розглянуто наступні розповсюджені методи OSINT-досліджень: інтелектуальний аналіз тексту та даних, аналіз зображень, аналіз відео, аналіз аудіо, розпізнавання облич, геолокація, удосконалення та використання програмних продуктів з відкритим кодом.

Виокремлено наступні ризики OSINT діяльності за ймовірністю їхнього виникнення:

– високий ступінь: порушення авторських прав власника твору через складність ідентифікації цього власника та складності управління розповсюдженням інформації у глобальній мережі; використання творів чи продуктів (навіть з авторитетних чи звичних для користувача ресурсів), які порушують права інтелектуальної власності третіх осіб; порушення прав інтелектуальної власності в одній країні без порушення тих же норм в іншій через відсутність міжнародних уніфікованих законів; порушення умов ліцензії платформи через відмінності у таких ліцензіях та їхнє неуважне прочитання; порушення умов ліцензії власника продукту з відкритим кодом через відмінності у таких ліцензіях або невірною (у порівнянні з ліцензією) інтерпретацією терміну «відкритий код» користувачем; ігнорування збирання дозволів у великій кількості залучених осіб;

– середній ступінь: порушення авторських прав власника твору через використання піратських творів; порушення прав на комерційну таємницю;

– низький ступінь: порушення прав на торговельні марки облич; порушення патентних прав на продукти, які застосовуються для певного дослідження, через відсутність знань про такі права.

Для зниження цих ризиків найочевиднішими є наступні дії: уніфікація національних законів; впровадження спеціальних правових режимів використання інформації з відкритих джерел на національних та/або міжнародному рівнях; уніфікація ліцензійних угод великих платформ на добровільних засадах; навчання дослідників питанням інтелектуальної власності; інтенсифікація впровадження технологічних рішень для управління правами інтелектуальної власності, як, наприклад, блокчейн, шифрування творів, водяні знаки тощо; некомерційне використання прав інтелектуальної власності, не виходячи за обсяги, що відповідають поставленій меті.

Ключові слова: OSINT, відкриті дані, відкриті інновації, інтелектуальна власність, ризики.

Постановка проблеми. Поява Інтернету як глобального середовища комунікації кардинально змінила обсяги доступної для широкої публіки інформації, постійно з'являються нові інструменти обробки даних, методи та засоби роботи з ними. Розвідка

на основі відкритих джерел (Open source intelligence, OSINT), залишаючись у правовому полі тієї чи іншої юрисдикції, сьогодні знаходиться на окремому щаблі розвитку технологій, а напрям охоплює самостійні розділи. OSINT-дослідники застосовують значну

кількість методів, наприклад, добування та обробку даних у роботі з соціальними мережами, блогами, форумами, збирання та обробку зображень, відео, аудіо, текстових документів, статистики, новин тощо [1]. Цілі використання методів OSINT також можуть суттєво варіюватись від розшуку людей до конкурентної розвідки [1].

Протокол Берклі [2] з ведення розслідувань з використанням відкритих цифрових даних формує та розкриває основні принципи для забезпечення якості розслідувань з використанням відкритих цифрових даних. Відповідно до документу, «інформація у відкритому доступі включає загальнодоступну інформацію, яку будь-який представник громадськості може спостерігати, купувати чи запитувати, не вимагаючи особливого правового статусу чи несанкціонованого доступу». Переформулюючи цю тезу, можна сказати, що відкритість даних не означає їхнє вільне використання. Крім того, у Протоколі Берклі зазначено, що особам, які проводять розслідування, слід знати про всі дозволи на інтелектуальну власність, які їм можуть знадобитись для законної публікації, поширення та/або іншого використання інформації, зібраної ними у ході розслідування.

Часто дослідники працюють з матеріалами, що розповсюджуються за ліцензіями відкритого доступу. Хоча єдиного визначення цього терміну не існує, узагальнити його можна наступним чином – це ліцензія (публічна за термінами українського законодавства у більшості випадків), що надає будь-якій особі право доступу та повторного використання інформації, представленої у цифровому форматі, інших ресурсів, програмного забезпечення та програмного коду, а також апаратного забезпечення з мінімальними правовими вимогами ліцензіара [3–4]. Але, як вже зазначалося, відкритість даних не означає вільного використання чи безоплатного отримання. Відкритість даних також не опосередковує прямо їхнє вільне або добросовісне використання [5]. Правові обмеження часто стосуються інтелектуальної власності і можливість встановлення таких обмежень є актуальною проблемою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На використання інформації з відкритих джерел накладено як правові, так і технічні обмеження, наприклад, права третіх осіб та права платформ, чинність ліцензії, наданій платформі, що надає доступ, технічні вимоги платформ, мета використання творів тощо [5].

Національні закони містять загальні виключення, які дозволяють вільно використовувати об'єкти права інтелектуальної власності, ці виключення іноді можуть охоплювати OSINT-діяльність, але часто така діяльність може потребувати більшого обсягу свободи [6]. У контексті дотримання прав інтелектуальної

власності для будь-якого виду OSINT-діяльності, у США до обробки відкритих даних застосовують положення добросовісного використання [7–8]. В Україні також застосовуються загальні положення чинного законодавства. У ЄС це питання охоплено статтями 3 та 4 Директиви 2019/790 Європейського парламенту та Ради від 17 квітня 2019 р. про авторське право та суміжні права на єдиному цифровому ринку, де інтелектуальний аналіз тексту та даних визнано виключенням, яке потребує ідентифікації та роз'яснення специфічних (послаблених) вимог до застосування авторського права.

Застосування багатьох методів OSINT може стикнутись з правовими обмеженнями [9–14], тому ці обмеження потребують систематизації, додаткового аналізу і опису у відповідності зі станом розвитку технологій та конкретних методів.

Мета статті полягає в описі та систематизації основних правових ризиків пов'язаних з інтелектуальною власністю під час використання інформації з відкритих джерел.

Виклад основного матеріалу. Для досягнення мети статті далі розглянуто наступні розповсюджені методи OSINT-досліджень: інтелектуальний аналіз тексту та даних, аналіз зображень, аналіз відео, аналіз аудіо, розпізнавання обличчя, геолокація, удосконалення та використання програмних продуктів з відкритим кодом.

Інтелектуальний аналіз тексту та даних (TDM) передбачає масове використання творів, які здебільшого захищені авторським правом, що створює очевидний конфлікт із законодавством про авторське право [9]. Цей напрям розповсюджується на всі інші напрями, тому його необхідно розглянути у першу чергу. Хоча деякі учені вважають, що TDM не може порушувати авторські права і повинен бути дозволений для комерційного та некомерційного використання, що могло б призвести до неприпустимого обмеження свободи вираження поглядів та інформації, вони сходяться на думці, що напрям ще не є достатньо врегульованим і залишається законодавчо невизначеним [10].

Для TDM доцільно розглядати чотири етапи [11]: доступ (отримання фізичних копій, доступ до фізичних копій третьої сторони, цифровий доступ), витягування (копіювання та зберігання), добування (аналітична обробка), використання (використання даних, представлення результатів, перевірка, створення похідних робіт).

Різні стратегії доступу мають різні правові ризики залежно від способу доступу та характеру матеріалу. Так, бібліотеки зазвичай (у т.ч. відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права») у певних умовах мають право на вільне використання творів без дозволу суб'єкта авторського права.

Але науковці та OSINT-дослідники не є бібліотеками, при цьому, дотримуючись положень законодавства, вони можуть використовувати твори, що знаходяться там і все ще охороняються як об'єкт авторського права. Такі твори також можна придбати, але вичерпання прав після введення твору у цивільний оборот шляхом першого продажу стосується лише продажу, а не копіювання, тому створення цифрових копій для інтелектуального аналізу тексту та даних містить правові ризики.

Часто доступ до електронних сховищ оцифрованих текстів передбачає укладення договору щодо умов надання послуг або ліцензійної угоди кінцевого користувача, умови якої, очевидно, необхідно виконувати [5]. Також часто інформація не є відкритою і її використання, наприклад, може порушувати комерційні таємниці. На жаль, окремим дослідникам дуже легко не знати про ці умови використання або вони можуть не надто турбуватися договірними обмеженнями [11].

Деякі видавці і репозиторії дозволяють певні види TDM, деякі навіть сприяють цьому, але багато інших прагнуть цього заборонити це або домовитися про різні умови ліцензування, що стосуються TDM [11].

Витягування (копіювання та зберігання) тексту та даних може знаходитись у межах добросовісного використання, але обмеження такого добросовісного використання змінюються від країни до країни, що створює додаткові ризики в умовах Цифрової Епохи і глобальних засобів комунікації. Тобто той самий твір може бути законно оцифрований в одній країні і незаконно у другій. Окрім самого твору тут є ризики використання піратських програмних продуктів, наприклад, OCR-редакторів або ж запатентованих методів обробки даних. При цьому тут необхідно зазначити, що патентні права складно отримувати на програмні продукти, а порушення патентних прав складно довести для такого роду діяльності.

У процесі обробки інформації найочевиднішим ризиком є те, що дослідник вийде за рамки трансформуючого використання (не є порушенням авторського права у більшості юрисдикцій), і використовує твір в експресивний спосіб (є порушенням авторського права).

Розповсюджуючи твір дослідник може стикнутися з правом власника твору на похідні роботи. При цьому метадані (надзвичайно корисна інформація для OSINT-дослідника) не будуть вважатися похідною роботою, хоча вони і є невід'ємною частиною твору: метадані є фактом, автор оригінального твору не є автором метаданих, вони не є продовженням творчого вираження автора.

Знову необхідно підкреслити, що діяльність TDM регулюється по-різному у різних країнах і, до-

поки національні закони не уніфіковані відповідними міжнародними документами, саме вивчення національного законодавства єдиний спосіб дізнатися, чи є діяльність TDM законною [9], хоча це і надзвичайно трудомісткий процес. У представленому аналізі наведено найпоширеніші практики в узагальненому вигляді. Але таке різне регулювання відповідних питань є наскрізним ризиком здійснення OSINT активностей.

Аналіз зображень, відео та аудіо має свою специфіку в OSINT діяльності. Ця специфіка полягає у тому, що дослідник знаходить вихідні файли у певному джерелі і (у більшості випадків) порівнює їх з контрольними файлами з іншого джерела. Аналізи зображень та відео багато у чому схожі між собою, тому що відео часто аналізується за кадрами або попередньо створеними файлами вигляді графічної оболонки (thumbnail).

Коли дослідник здійснює аналіз зображень, відео та аудіо, окрім іншого, він повинен враховувати права інтелектуальної власності особи, яка завантажила вихідний твір на платформу, права платформи на цей твір, права особи, яка завантажила контрольний твір на платформу, права платформи на цей твір, а також умови ліцензії на використання засобу порівняння творів, а також надійність джерела, яке пропонує цей засіб. Ці всі аспекти повинні узгодитись у контексті цілей і методів дослідження. Наприклад, у «Загальних положеннях та умовах Google», якому належить і YouTube, зазначено, що користувачі не мають дозволу використовувати сервіс для перегляду або прослуховування контенту з іншою метою, крім особистого некомерційного використання. Важливо також підкреслити наступні ризики [5]:

– відкриті твори можуть бути захищені авторським правом третіх осіб, про які особа, яка їх завантажила, не повідомила платформу;

– особа могла видалити твори, тобто відкликати ліцензію, а дослідження проводилося за файлами з кешів (наприклад, дія ліцензії від власника до Google припиняється, коли контент видаляється, але ліцензії діятимуть доти, доки контент не буде повністю видалений);

– використання творів, створених платформою, а не користувачами, може вимагати додаткових дозволів.

Розпізнавання облич винесено у цій статті, що фокусується на інтелектуальній власності, в окреме питання, оскільки, окрім вже згаданих можливих патентних та авторських прав на програмний продукт, а також авторських прав на фото, що обробляються, останнім часом обговорюються права на торговельні марки – незважаючи на те, що абсолютна кількість портретних торговельних марок все ще відносно низька, за останні роки кількість нових за-

явок зросла [12]. Тобто використання методів розпізнавання облич, які широко використовуються OSINT-дослідниками може містити ризики порушення прав власників таких торговельних марок. Але такі ризики є низькими, через малу кількість подібних реєстрацій, через необхідність наявності порушення у зв'язку з країною, товарами чи послугами, де і для яких така торговельна марка була зареєстрована, через необхідність наявності схожості чи тожності між маркою та зображенням тощо.

Для калібрування тієї чи іншої системи розпізнавання облич могли бути використані зображення, права на які не було отримано відповідним чином розробниками таких систем [13], тобто дослідник може використовувати програмний продукт, що порушує права третіх осіб. Крім того, права на фото мають свого власника, при чому таке фото може додатково містити зображення творів мистецтва, вистав, виставок, архітектурних споруд, права на які також можуть комусь належати.

Під час здійснення *геолокації* дослідники працюють з програмними продуктами, фото та відео, що можуть передбачати відповідні права інтелектуальної власності. Найбільш дискусійним аспектом тут є використання супутникових фото. Хоча, супутники характеризуються високим ступенем автоматизації і за аналогією зі штучним інтелектом наявність авторських прав на зроблені фото знаходяться під питанням, по-перше, внесок людини тут більш значний (означає наявність авторських прав), порівняно зі штучним інтелектом, по-друге, приватні супутникові компанії широко розповсюджують ліцензії на використання своїх продуктів (тут авторське право виступає і сприймається державами як стимул прогресу).

Створення супутникових зображень вимагає творчої діяльності людини та прийняття рішень. Це включає конструкцію та роботу супутника, планування орбіт супутника, вибір цілей, час захоплення, а також обробку та інтерпретацію даних – незважаючи на автоматизацію, ці елементи, більше відображають авторство людини та творчий внесок, ніж штучний інтелект. При цьому використання штучного інтелекту у супутниках цілком є застосовним, тому дискусії будуть продовжуватись.

Удосконалення та використання програмних продуктів, що розповсюджуються за відкритими ліцензіями є широкою практикою в OSINT спільноті, наприклад, для автоматизації збирання даних з соціальних мереж чи обробки фото. Ліцензії на програмні продукти з відкритим вихідним кодом необхідно розглядати уважно у світлі юридичних питань [14]. Такі ліцензії теоретично повинні забезпечувати свободу використання, розповсюдження, створення похідних творів, не обмежувати сферу

застосування та взаємодію з іншими продуктами, не порушувати права третіх осіб [14] тощо. Але на практиці одна або декілька умов може бути проігнорована особою, що пропонує іншим програмний продукт за відкритою ліцензією – це обумовлює відповідні ризики для особи, що використовує такий програмний продукт.

Висновки. Представлена стаття відображає певний внесок у дослідження проблеми, хоча і не охоплює усю надзвичайно велику кількість сучасних методів використання інформації з відкритих джерел. Отже, резюмуючи, можна виокремити наступні ризики OSINT діяльності за ймовірністю їхнього виникнення:

► **Високий ступінь:**

- Порушення авторських прав власника твору через складність ідентифікації цього власника та складності управління розповсюдженням інформації у глобальній мережі

- Використання творів чи продуктів (навіть з авторитетних чи звичних для користувача ресурсів), які порушують права інтелектуальної власності третіх осіб

- Порушення прав інтелектуальної власності в одній країні без порушення тих же норм в іншій через відсутність міжнародних уніфікованих законів

- Порушення умов ліцензії платформи через відмінності у таких ліцензіях та їхнє неуважне прочитання

- Порушення умов ліцензії власника продукту з відкритим кодом через відмінності у таких ліцензіях або невірною (у порівнянні з ліцензією) інтерпретацією терміну «відкритий код» користувачем

- Ігнорування збирання дозволів у великій кількості залучених осіб

► **Середній ступінь:**

- Порушення авторських прав власника твору через використання піратських творів

- Порушення прав на комерційну таємницю

► **Низький ступінь:**

- Порушення прав на торговельні марки облич

- Порушення патентних прав на продукти, які застосовуються для певного дослідження, через відсутність знань про такі права

Для зниження цих ризиків найочевиднішими є наступні дії:

- Уніфікація національних законів

- Впровадження спеціальних правових режимів використання інформації з відкритих джерел на національних та/або міжнародному рівнях

- Уніфікація ліцензійних угод великих платформ на добровільних засадах

- Навчання дослідників питанням інтелектуальної власності

► Інтенсифікація впровадження технологічних рішень для управління правами інтелектуальної власності, як, наприклад, блокчейн, шифрування творів, водяні знаки тощо

► Некомерційне використання прав інтелектуальної власності, не виходячи за обсяги, що відповідають поставленій меті.

ЛІТЕРАТУРА

1. Bielska, A., Kurz, N. A., Baumgartner, Y., & Benetis, V. (2020). *Open source intelligence tools and resources handbook*. URL: https://i-intelligence.eu/uploads/public-documents/OSINT_Handbook_2020.pdf.
2. Human Rights Center (2022). *Протокол Берклі по веденню розслідування з використанням відкритих цифрових даних*. URL: <https://www.law.berkeley.edu/wp-content/uploads/2022/03/Berkeley-Protocol-Ukrainian.pdf>.
3. European Commission (2018). *Commission Recommendation (EU) 2018/790 of 25 April 2018 on access to and preservation of scientific information*. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2018/790/oj>.
4. UNESCO (2021). *Recommendation on Open Science*. URL: <https://www.unesco.org/en/legal-affairs/recommendation-open-science>.
5. Шматков Д. Відкриті дані та авторське право у цифрових дослідженнях. *Економіка, право та інноваційний процес: завдання в умовах воєнної трансформації України*: за матеріалами Круглого столу (м. Харків, 26 квітня 2024 року). Харків: НДІ ПЗІР НАПрН України, 2024.
6. Шматков Д. І., Коломійцев С. О. Регулювання використання об'єктів авторського права в OSINT-діяльності. *Актуальні проблеми діяльності складових сектору безпеки і оборони України в умовах особливих правових режимів: поточний стан та шляхи вирішення*: тези Міжнародної науково-практичної конференції (28 березня 2024 року). Харків: Вид-во НАНГУ, 2024.
7. Carroll, M. W. (2019). Copyright and the progress of science: Why text and data mining is lawful. *UC Davis L. Rev.*, 53, 893-964.
8. Sag, M. (2020). Copyright Law's Impact on Machine Intelligence in the United States and the European Union. *FIU L. Rev.*, 14(2), 293-298.
9. Fernández Molina, J. C., & Esteban De La Rosa, F. (2024). Copyright and Text and Data Mining: Is the Current Legislation Sufficient and Adequate?. *Libraries and the Academy*, 24(3), 653-672.
10. Geiger, C., Frosio, G., & Bulayenko, O. (2018). The exception for Text and Data Mining (TDM) in the Proposed Directive on Copyright in the Digital Single Market-legal aspects. *Centre for International Intellectual Property Studies (CEIPI) Research Paper (2018-02)*.
11. Sag, M. (2019). The new legal landscape for text mining and machine learning. *J. Copyright Soc'y USA*, 66(2), 291-367.
12. Keserü, B. A. (2024). Trademark protection for faces? A comprehensive analysis on the benefits and drawbacks of trademarks and the right to facial image. *JIPITEC—Journal of Intellectual Property, Information Technology and E-Commerce Law*, 15(1), 88-99.
13. Mihailă, C. O., & Mihailă, M. (2023). Video surveillance and artificial intelligence: how does it affect privacy and intellectual property rights?. *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Nišu*, (100), 189-221.
14. Kennedy, D. M. (2001). A primer on open source licensing legal issues: copyright, copyleft and copyfuture. *Louis U. Pub. L. Rev.*, 20, 345-377.

REFERENCES

1. Bielska, A., Kurz, N. A., Baumgartner, Y., & Benetis, V. (2020). *Open source intelligence tools and resources handbook*. Retrieved from: https://i-intelligence.eu/uploads/public-documents/OSINT_Handbook_2020.pdf.
2. Human Rights Center (2022). *Berkeley Protocol on Digital Open Source Investigations*. Retrieved from: <https://www.law.berkeley.edu/wp-content/uploads/2022/03/Berkeley-Protocol-Ukrainian.pdf>.
3. European Commission (2018). *Commission Recommendation (EU) 2018/790 of 25 April 2018 on access to and preservation of scientific information*. Retrieved from: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2018/790/oj>.
4. UNESCO (2021). *Recommendation on Open Science*. Retrieved from: <https://www.unesco.org/en/legal-affairs/recommendation-open-science>.
5. Shmatkov D. (2024). Open data and copyright in digital research. *Economy, law and the innovation process: tasks in the conditions of the military transformation of Ukraine*: based on the materials of the Round Table (Kharkiv, April 26, 2024). Kharkiv: RI of Providing Legal Framework for the Innovative Development of the NALS of Ukraine.
6. Shmatkov D., Kolomiitsev S. (2024). Regulation of the use of copyright in OSINT activities. *Actual problems of the activities of the components of the security and defense sector of Ukraine in the conditions of special legal regimes*:

- the current state and ways of solving them: theses of the International Scientific and Practical Conference (March 28, 2024). Kharkiv: NANGU Publishing House.*
7. Carroll, M. W. (2019). Copyright and the progress of science: Why text and data mining is lawful. *UC Davis L. Rev.*, 53, 893-964.
  8. Sag, M. (2020). Copyright Law's Impact on Machine Intelligence in the United States and the European Union. *FIU L. Rev.*, 14(2), 293-298.
  9. Fernández Molina, J. C., & Esteban De La Rosa, F. (2024). Copyright and Text and Data Mining: Is the Current Legislation Sufficient and Adequate?. *Libraries and the Academy*, 24(3), 653-672.
  10. Geiger, C., Frosio, G., & Bulayenko, O. (2018). The exception for Text and Data Mining (TDM) in the Proposed Directive on Copyright in the Digital Single Market-legal aspects. *Centre for International Intellectual Property Studies (CEIPI) Research Paper (2018-02)*.
  11. Sag, M. (2019). The new legal landscape for text mining and machine learning. *J. Copyright Soc 'y USA*, 66(2), 291-367.
  12. Keserű, B. A. (2024). Trademark protection for faces? A comprehensive analysis on the benefits and drawbacks of trademarks and the right to facial image. *JIPITEC—Journal of Intellectual Property, Information Technology and E-Commerce Law*, 15(1), 88-99.
  13. Mihăilă, C. O., & Mihăilă, M. (2023). Video surveillance and artificial intelligence: how does it affect privacy and intellectual property rights?. *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Nišu*, (100), 189-221.
  14. Kennedy, D. M. (2001). A primer on open source licensing legal issues: copyright, copyleft and copyleft. *Louis U. Pub. L. Rev.*, 20, 345-377.

SHMATKOV DANIIL

PhD, Associate Professor, Senior Research Associate of the Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of the NALS of Ukraine

KOLOMIITSEV SERHII

Research Associate of the Laboratory of IT Problems and Combating Crime in Cyberspace of the Kharkiv National University of Internal Affairs

USE OF INFORMATION FROM OPEN SOURCES AND INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

Problems setting. Legal restrictions in working with open sources often concern intellectual property, and the possibility of establishing such restrictions is an important problem. The Berkeley Protocol states that investigators should be aware of any intellectual property permissions they may need to lawfully publish, distribute, and/or otherwise use the information they gather during the investigation.

Analysis of recent researches and publications. The use of information from open sources is subject to both legal and technical restrictions, such as third-party rights and platform rights, the validity of the license granted to the platform providing access, the technical requirements of the platforms, the purpose of use of the works, etc. The application of many OSINT methods may encounter legal restrictions, so these restrictions require systematization, additional analysis and description in accordance with the state of technology development.

Purpose of the research is to describe and systematize the main legal risks associated with intellectual property when using information from open sources.

Article's main body. To achieve the goal of the article, the following widespread methods of OSINT are considered: text and data mining, image analysis, video analysis, audio analysis, face recognition, geolocation, improvement and use of open-source software products.

Conclusions and prospects for development. The following risks of OSINT activities are identified according to the probability of their occurrence:

- high degree: violation of copyright of its owner due to the difficulty of identifying that owner and the difficulty of managing the distribution of information in the global network; use of works or products (even from authoritative or familiar resources for the user) that violate the intellectual property rights of third parties; violation of intellectual property rights in one country without violation of the same rights in another country due to the lack of international unified

laws; violation of platform license terms due to differences in such licenses and careless reading; violation of the license terms of the open source product due to differences in such licenses or incorrect (compared to the license) interpretation of the term “open source” by the user; ignoring the collection of permissions from a large number of parties involved;

– medium degree: violation of the copyright of its owner due to the use of pirated works; violation of commercial secret rights;

– low degree: violation of trademarks rights of faces; violation of patent rights for products used for a particular investigation due to lack of knowledge of such rights.

To reduce such risks, the most obvious are the following actions: unification of national laws; implementation of special legal regimes for the use of information from open sources at the national and/or international levels; unification of license agreements of large platforms on a voluntary basis; training researchers in intellectual property issues; intensifying the implementation of technological solutions of intellectual property rights management, such as blockchain, encryption of works and watermarks; and noncommercial use of intellectual property rights, without going beyond the scope corresponding to the intended purpose.

Key words: OSINT, open data, open innovation, intellectual property, risks.

За ДСТУ 8302:2015 цю статтю слід цитувати:

Шматков Д. І., Коломійцев С. О. Використання інформації з відкритих джерел та право інтелектуальної власності. *Право та інновації*. 2024. № 2 (46). С. 195–201.